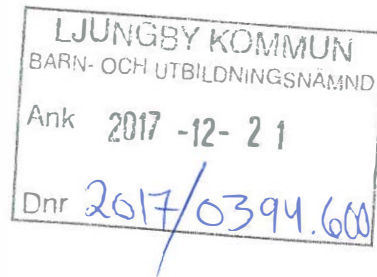

Ljungby kommun

Beslut för vuxenutbildning efter tillsyn i Ljungby kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Ljungby kommun att senast den 15 april 2018 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Förutsättningar för utbildningen i vuxenutbildningen

Skolinspektionen konstaterar att Ljungby kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Hemkommunen ser till att den som avser att påbörja särskild utbildning för vuxna på grundläggande nivå erbjuds studie- och yrkesvägledning. (21 kap. 10a § skollagen)
- Huvudmannen ser till att särskild utbildning för vuxna är flexibel så att den möter varje elev utifrån dennes behov och förutsättningar och bedrivs kontinuerligt under hela året. (21 kap. 2, 10 och 13 §§ skollagen; 2 kap. 25 § förordning om vuxenutbildning; L.vux 12, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper, 2.4 Rektorns ansvar)
- Huvudmannen ser till att vuxenutbildningen har tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. (2 kap. 29 § skollagen)

Åtgärder

- Se till att elever som avser att påbörja särskild utbildning för vuxna på grundläggande nivå erbjuds studie- och yrkesvägledning.
- Se till att elever inom särskild utbildning för vuxna har tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.
- Se till att särskild undervisning för vuxna möter varje elev utifrån dennes behov och förutsättningar.
- Se till att särskild undervisning för vuxna bedrivs kontinuerligt under hela året..

Utveckling av utbildningen i vuxenutbildningen

Skolinspektionen konstaterar att Ljungby kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, och dokumenterar denna uppföljning. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om och genomför nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar dessa. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen; Lvux 12, 1 Utbildningens uppdrag och värdegrund, Utveckling av vuxenutbildningens verksamheter)

Åtgärder

- Se till att följa upp resultaten inom vuxenutbildningen, både avseende den utbildning som sker i egen regi och den som sker på entreprenad.
- Se till att analysera resultaten i förhållande till de nationella målen och utifrån det planera och utveckla utbildningen.
- Kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att Ljungby kommun brister i att systematiskt följa upp och utveckla vuxenutbildningen. Utredningen visar att det saknas rutiner för uppföljning av vuxenutbildningen, vilket behövs för att få en bild av måluppfyllelsen och för att kunna analysera vad som är framgångsfaktorer och utvecklingsbehov. Ansvariga politiker har därmed inte kunnat vidta de åtgärder som behövs för att komma tillrätta med brister inom den verksamheten som de har ansvar för. Tillsynen visar också att utbildningen för elever inom särskild utbildning för vuxna inte är anpassad utifrån elevernas behov utan styrs av tillgång av lärarresurser. Det framgår också att dessa elever inte får den studie- och yrkesvägledning de har rätt till, vare sig inför att de avser att påbörja utbildningen eller under tiden de studerar.

Föreläggande

Förutsättningar för utbildningen i vuxenutbildningen

Elever som ska börja på särskild utbildning för vuxna erbjuds inte studie- och yrkesvägledning

Skolinspektionen bedömer att hemkommunen inte erbjuder studie- och yrkesvägledning i enlighet med författningarna krav. Tillsynen visar att eleverna på särskild utbildning för vuxna inte erbjuds studie- och yrkesvägledning inför att de ska påbörja sin utbildning.

Enligt skollagen är hemkommunen skyldig att se till att den som avser att påbörja särskild utbildning för vuxna på grundläggande nivå erbjuds studie- och yrkesvägledning.

Av intervjuer framgår det att elever som avser att påbörja särskild utbildning för vuxna på grundläggande nivå inte erbjuds studie- och yrkesvägledning. Den intervjuade läraren uppger att det inte finns någon studie- och yrkesvägledare inom särskild utbildning för vuxna i Ljungby kommun. Enligt intervjuade studie- och yrkesvägledare på vuxenutbildningen så har de inte ansvar för att elever på särskild utbildning för vuxna får den tillgång på studie- och yrkesvägledning som de har rätt till. Rektorn för särskild utbildning för vuxna uppger i intervju att studie- och yrkesvägledning är "ett

dåligt samvete", och att studie- och yrkesvägledningen inte motsvarar det som deltagarna borde få. Gymnasiechefen uppger i intervju att elever som ska börja på särskild utbildning för vuxna på grundläggande nivå inte erbjuds någon studie- och yrkesvägledning inför att de ska börja sin utbildning. Förvaltningschef och nämndens presidium uppger i intervju att de inte känner till om elever erbjuds studie- och yrkesvägledning inför att de ska påbörja sin utbildning.

Elever på särskild utbildning för vuxna har inte tillgång till studie- och yrkesvägledning.

Skolinspektionen bedömer att tillgången till studie- och yrkesvägledning Ljungby kommun inte uppfyller författningarna krav. Tillsynen visar att eleverna på särskild utbildning för vuxna inte har tillgång till studie- och yrkesvägledning så att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.

Enligt skollagen ska elever ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.

Av intervjuer framgår det att elever inom särskild utbildning för vuxna inte har tillgång till studie- och yrkesvägledning. Studie- och yrkesvägledarna på vuxenutbildningen uppger i intervju att de inte ansvarar för att elever på särskild utbildning för vuxna ges studie- och yrkesvägledning. Studie- och yrkesvägledarna säger att personalen som arbetar med eleverna känner eleverna bättre och därför ska ge studie- och yrkesvägledning till den elevgruppen. På frågan om personalen som arbetar med eleverna vet om att de har studie- och yrkesvägledning i sitt uppdrag svarar studie- och yrkesvägledarna att de inte känner till det. Den intervjuade läraren uppger att det inte finns någon tillgång till studie- och yrkesvägledare för elever på särskild utbildning för vuxna i Ljungby kommun. Läraren säger vidare att deltagarna inom utbildningen inte får någon studie- och yrkesvägledning. Både rektorn för särskild utbildning för vuxna och gymnasiechefen uppger i intervju att eleverna inte har tillgång till vägledning under utbildningen. Förvaltningschef och nämndens presidium uppger i intervju att de inte känner till om eleverna har tillgång till studie- och yrkesvägledning under sin utbildning. I inskickade studieplaner för elever inom särskild utbildning för vuxna anges att eleverna inte har erbjudits studie- och yrkesvägledning.

Utbildningen för eleverna på särskild utbildning för vuxna utformas inte efter elevernas behov.

Skolinspektionen bedömer att utbildningen på särskild utbildning för vuxna inte möter varje elev utifrån dennes behov och förutsättningar samt att undervisningen inte bedrivs kontinuerligt under hela året. Tillsynen visar att elevernas undervisningstid styrs av tillgången till lärare och inte av vilka behov eleven har. Utredningen visar även att det inte bedrivs någon undervisningen för eleverna inom särskild utbildning för vuxna under sommarmånaderna.

Enligt skollagen är målet för den särskilda utbildningen för vuxna är att vuxna med utvecklingsstörning ska stödjas och stimuleras i sitt lärande. Utgångspunkten för

utbildningen ska vara den enskildes behov och förutsättningar. Enligt förordningen om vuxenutbildning ska utbildningen bedrivas kontinuerligt under hela året. Av läroplanen för vuxenutbildningen framgår det att det är vuxenutbildningens ansvar att varje elev i särskild utbildning för vuxna får stöd och undervisning utifrån sina individuella utbildningsmål, behov och förutsättningar. Som pedagogisk ledare för vuxenutbildning och som chef för lärarna och övrig personal i verksamheten har rektorn ett särskilt ansvar för att utbildningen organiseras så att den så långt möjligt anpassas efter elevernas önskemål och val av kurser.

Av intervjuer framgår det att undervisningen för elever på särskild utbildning för vuxna inte utgår från elevernas behov. Den intervjuade läraren säger i intervjun att eleverna på särskild utbildning för vuxna får drygt en timme undervisning per vecka. För en del elever skulle måluppfyllelsen öka om de fick mer undervisningstid men, säger läraren, det är praktiska saker, såsom exempelvis tillgång till lärare som styr undervisningstiden. Vidare uppger läraren att undervisningen följer skolans läsårstider och att det inte bedrivs någon undervisning för eleverna på särskild utbildning för vuxna under sommaren. Rektorn uppger i intervju att eleverna på särskild undervisning för vuxna har behov av mer undervisning, men att det är kopplat till tillgängliga lärarresurser och att han inte har lärare så det räcker för mer undervisning per elev. Rektor uppger, via kompletterande mail den 7 december 2017, att utbildningen inom särskild utbildning för vuxna följer skolornas läsårstider och därmed inte bedrivs under sommarmånaderna. Gymnasiechefen uppger i intervju att elevernas undervisningstid utgår från hur mycket resurs i form av lärare som finns, hur många elever de har och detta avgör sen hur mycket undervisningstid eleverna kan erbjudas. Undervisningstiden utgår inte från elevernas behov och huvudmannen följer inte upp om eleverna får undervisning utifrån sina behov enligt gymnasiechefen. Förvaltningschef och nämndens presidium uppger i intervju att de inte känner till om undervisningstiden utgår från elevernas behov, men säger att de inte heller fått förfrågan om utökad undervisningstid eller undervisning på sommaren.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Ljungby kommuns verksamhet inom vuxenutbildning inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Ljungby kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna

Utveckling av utbildningen i vuxenutbildningen

Huvudmannen följer inte upp resultat eller analyserar verksamhetens måluppfyllelse

Skolinspektionen bedömer att Ljungby kommun inte systematiskt följer upp och utvecklar vuxenutbildningen. Tillsynen visar att huvudmannen inte följer upp elevernas resultat inom vuxenutbildningen, varken i den utbildning som sker i egen regi eller på entreprenad, och inte heller analyserar resultaten.

Skollagen anger att varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt ska planera, följa upp och utveckla utbildningen.

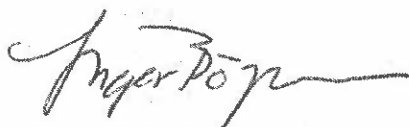
Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de nationella målen uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras

Av intervju med rektor och gymnasiechef framgår det att huvudmannen inte systematiskt följer upp verksamhetens måluppfyllelse. Rektor uppger i intervju att det inte finns någon kvalitetsrapport eller sammanställning över verksamhetens resultat. Han säger det saknas en långsiktighet i de utvärderingar som görs, men att de nu i höst påbörjat ett arbete med att utveckla ett kvalitetsarbete för vuxenutbildningen. Enligt rektorn har huvudmannen inte efterfrågat resultat från vuxenutbildningen, utan arbetet med att utveckla ett kvalitetsarbete görs på rektorns initiativ. Gymnasiechefen uppger i intervju att huvudmannen följer upp utbildningens kvalitet via kommunens årshjul, men där ingår inte någon uppföljning av resultat eller analys av verksamhetens måluppfyllelse. Enligt honom har huvudmannen nu blivit informerad om att detta saknas. Förvaltningschef och nämndens presidium uppger i intervju de varit dåliga på att efterfråga verksamhetens måluppfyllelse, men att rektor nu under hösten har påbörjat arbetet att följa upp vuxenutbildningens resultat.

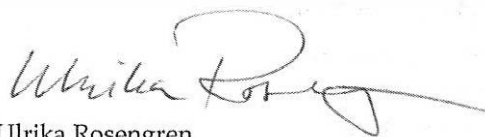
Motivering till föreläggande som ingripande

Då Ljungby kommuns verksamhet inom vuxenutbildning inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Ljungby kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna

På Skolinspektionens vägnar

Inger Börjesson
Beslutsfattare

Ulrika Rosengren
Föredragande

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Ljungby kommun

Fakta om Ljungby kommun

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Ljungby kommun under hösten 2017. Detta beslut avser huvudmannens samlade ansvarstagande för utbildningen inom skolformen vuxenutbildning.

Ljungby kommun är till ytan södra Sveriges största kommun och har drygt 28 000 invånare. Cirka hälften av dessa bor i Ljungby stad och övriga i kringliggande samhällen. Kommunens förvaltningar leds och samordnas av kommunchefen medan kommunstyrelsens ordförande har det högsta ansvaret för nämnderna. Politiskt ansvarig nämnd för utbildningsverksamheten i Ljungby kommun är Barn- och utbildningsnämnden. Nämndens tillhörande förvaltning, Barn- och utbildningsförvaltningen, leds av en förvaltningschef med ansvar för förskola, fritidshem, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola och vuxenutbildning.

Vuxenutbildningen leds av en rektor. Vuxenutbildningen verkar i samma lokaler som gymnasiet och utbildning samkörs i flera kurser. Inom vuxenutbildningen använder kommunen extern utbildningssamordnare för distansutbildningar. Vuxenutbildningen har hösten 2017 totalt 555 elever fördelade på grundläggande nivå (40 elever), på gymnasial nivå (250 elever), särskild utbildning för vuxna (15 elever) samt utbildning i svenska för invandrare (250 elever).

Av Skolverkets statistik för år 2015 framgår att antalet heltidsstuderande elever per heltidsanställd lärare inom kommunal vuxenutbildning i Ljungby kommun är 20,1 elever. Detta ska jämföras med rikssnittet som är 16,5 elever per heltidsanställd lärare.

Skolverkets statistik för år 2016 visar att antalet genomsnittliga undervisningstimmar är 1,3 för elever inom särskild utbildning för vuxna. Motsvarande siffra för riket år 2016 är 3,6 undervisningstimmar. Enligt samma statistik studerar totalt 18 elever i särskild utbildning för vuxna i kommunen. Av de totalt 18 eleverna studerar 27,8 procent av eleverna på grundsärskolenivå, 11,1 procent av eleverna på gymnasiesärskolenivå och 61,1 procent på träningskolenivå.

Måluppfyllelse

Av Skolverkets statistik för år 2016 framgår att 21,5 procent av eleverna inom grundläggande vuxenutbildning i Ljungby kommun avbryter sina studier. Motsvarande andel från år 2015 var 27,4 procent. Kommunen redovisar att det år 2016 utfärdades 81 betyg inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå.

Enligt Skolverkets statistik för år 2016 har andelen studieavbrott inom gymnasial vuxenutbildning de senaste tre åren legat mellan 14 och 19 procent. Kommunen redovisar att andelen studieavbrott för elever som studerar på distans via extern utbildningsanordnare på entreprenad år 2016 var 28 procent. År 2016 utfärdades 950 betyg inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå enligt kommunens redovisning.

Skolverkets statistik för 2015 visar att de finns 479 elever i utbildning i svenska för invandrare i kommunen. Samma statistik visar att elever i studieväg 2B använder

17 veckor för att uppnå godkända studieresultat. Motsvarande behöver elever i studieväg 3 15 veckor för att nå godkända resultat. Enligt samma statistik för år 2015 är andelen elever som godkänts i utbildning i svenska för invandrare 55 procent. Motsvarande resultat för år 2014 och 2013 var 55 procent respektive 68 procent. Kommunen redovisar i samband med tillsynen att det år 2016 utfärdades 181 betyg inom utbildning i svenska för invandrare.

Skolverket redovisar ingen statistik över måluppfyllelse för särskild utbildning för vuxna. Huvudmannen redovisar inte heller några resultat för denna verksamhet.